

Να κανονίσουμε τους λογαριασμούς μας με τον κόσμο

► Του **ΤΑΣΟΥ ΤΣΑΚΙΡΟΓΛΟΥ**

«ΕΙΝΑΙ Η ΜΟΙΡΑ κάθε ανθρώπου να είναι μοναδικός, να ακολουθεί το δικό του μονοπάτι, να ζει τη δική του ζωή, να βιώνει τον δικό του θάνατο», γράφει ο μεγάλος επιστήμονας Ολιβερ Σακς.

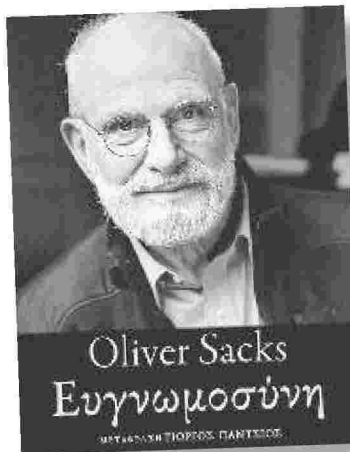
Σε όλη του ζωή ως ψυχίατρος και καθηγητής Νευρολογίας ακολούθησε το «αφύσικο» και

το «περίεργο», ανθρώπους με σπάνιες ασθένειες, τους οποίους αναζητούσε σε άσυλα, ψυχιατρεία και ιδρύματα. Με το συγγραφικό του έργο έδωσε υπόσταση στη μοναδικότητα του καθενός, ακόμη και στην ασθένεια, δείχνοντας με όλους τους τρόπους την ποικιλομορφία της ανθρωπότητας, η οποία διαμορφώνεται από την ιδιαίτερη ταυτότητα του καθενός μας ή την απώλειά της.

Στα βιβλία του, όπως τα «Ξυπνήματα» (που έγινε και ταινία), «Ο άνθρωπος που μπέρδεψε τη γυναίκα του με ένα καπέλο»,

«Βλέποντας φωνές», «Εν κινήσει», «Μουσικοφιλία», «Το νησί των τυφλών στα χρώματα και Τα νησιά των κυκλάδων», «Ενας ανθρωπολόγος στον Αρη» και «Η δική μου ζωή», μελετά και αναλύει ατομικές περιπτώσεις, στις οποίες όμως «βλέπει» την κοινή ανθρώπινη εμπειρία, ακόμη και σαν εξαίρεση που επιβεβαιώνει τον κανόνα.

Το 2006 διαγνώστηκε με μια σπάνια μορφή καρκίνου και μέχρι το τέλος του το 2015 έκανε τη ζωή του «σπουδή» πάνω στη ζωή και στον θάνατο. Στο τελευταίο του βιβλίο, μια συλλογή τεσσάρων άρθρων γραμμένων λίγους μήνες προτού μας αφήσει, με τίτλο «Ευγνωμοσύνη» (εκδόσεις Πατάκη), αποτιμά κριτικά τη ζωή του. Ενα ντροπαλό και εσωστρεφές παιδί ο ίδιος, ομοφυλόφιλος που κράτησε το μυστικό του για ογδόντα χρόνια και το φανέρωσε δημοσίως στα τελευταία του, λέει ότι η ασθένεια του δίνει τη δυνατότητα να ατενίσει «τη ζωή του από ψηλά, σαν τοπίο και με μια ολοένα βαθύτερη αίσθηση της σύνδεσης μεταξύ όλων των μερών της». Το Μέρος και το Όλον, ο άνθρωπος και ο κόσμος του, η ψηφίδα και το μωσαϊκό. Ο

Ο ψυχίατρος και καθηγητής Νευρολογίας Ολιβερ Σακς

Με το συγγραφικό του έργο έδωσε υπόσταση στη μοναδικότητα του καθενός, ακόμη και στην ασθένεια, δείχνοντας με όλους τους τρόπους την ποικιλομορφία της ανθρωπότητας, η οποία διαμορφώνεται από την ιδιαίτερη ταυτότητα του καθενός μας ή την απώλειά της

άνθρωπος που είναι τίποτα και ταυτόχρονα είναι τα πάντα. Ενας κόκκος άμμου στο τσιμέντο που συνδέει τον κόσμο.

Ο Σακς όχι απλώς δεν το βάζει κάτω εξαιτίας της ασθένειας, αλλά λέει ότι αυτή του δίνει την ορμή να φτάσει σε νέα επίπεδα κατανόησης και διαίσθησης. «Αυτό απαιτεί τόλμη, διαύγεια και ευθύτητα. Είναι μια προσπάθεια να κανονίσω τους λογαριασμούς μου με τον κόσμο», γράφει.

Η απόρριψη από τη θρησκευόμενη μητέρα του, λόγω της ομοφυλοφιλίας του -τον αποκάλεσε «βδέλυγμα», μια λέξη από το «Λευιτικόν»- ήταν εκείνη που, όπως λέει, «με έκανε να συνειδητοποιήσω με απέχθεια πόσο επιρρεπείς είναι οι θρησκείες στη μισαλλοδοξία και την αναληψία».

Προσπάθησε σκληρά να αναπτύξει τις σχέσεις του με τους ανθρώπους, αλλά, τελικά, τα βιβλία που έγραψε και οι χιλιάδες επιστολές που έλαβε από απλούς ανθρώπους και συναδέλφους του τον έκαναν να απολαύσει αυτό που ο Ναθάνιελ Χόθορν ονομάζει «συνεύρεση με τον κόσμο». Επιβεβαίωσε, επίσης, τη διαπίστωση του Φρόνιτς ότι «τα δύο σημαντικότερα πράγματα στη ζωή είναι ν' αγαπάς και να δουλεύεις».

Η αποτίμηση στη δύση της ζωής του: «Πάνω απ' όλα υπήρξα ένα συνειδητό ον, ένα σκεπτόμενο ον, σε τούτο τον όμορφο πλανήτη, και αυτό από μόνο του αποτελεί ένα τεράστιο προνόμιο και μια σπουδαία περιπέτεια».